

labo chemie

Halogenalcanen

* weet je nog waarom π -bindingen in ourom-struct niet zullen reageren?

- sterke delocalisatie e-
- aromaticiteit niet verliezen
- resonantie; extra stabilisatie

* wrm in het syst. 2-fasig bij een cyclohexeen + HBr ?

2 fasig want, ~~cyclohexen~~ cyclohexen is apolair en Br₂ in H₂O is polar

* geef een reden wrm je een waterige Broomopl gebruikt, terwijl bij de radicalarsubstitutie voor een opl. in Koolstoftetrachloride geoptimaliseerd werd?

* is ethyn een gas? ja

wat denk je v.d. kwaliteit v.d. verlatende groep in de reactie?

OH-groep is een slechte leaving, omdat het een slechte basiciteit vertoont

* wrm tertiair alcohol veel sneller volgens een S_N2-mechanisme dan een sec. of prim? door de grotere stabiliteit v.h. tertiair alcohol gaat die sneller.

* wrm overmaat nucleofiel gebruikt? zodat de reactie aflopend is

* verwacht je vorming v.nevenproducten?

chloralkaan in en water $\rightarrow$ water is nevenproduct

(waterige fase $\rightarrow$ verwacht, dus decanteren)

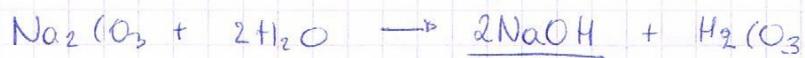
④ homogeen of heterogen mengsel?

heterogen, want 2 fases

④ a.d.v. de fys. eigensch. bepalen welke fase boven / onder ligt, hoe? met de dichtheid, water ligt onder

④ Wrm mag je bij deze neutralisering een sterke base gebruiken?
terugvoering o.h. alkohol, door eliminatie

↳ Wrm zou bv Na_2O_3 veel minder geschikt zijn?:

↳ eliminatie / terugvorming
alcohol.

④ Waaraan is de ontbinding v. fasen te wijten?

aan de dichthidsgradiënt v. beide stoffen

④ Waaraan is bruisen te wijten?

Door de CO_2 die vrijkomt

Grignard reactie

④ De functionele groepen ($\text{O}, \text{F}, \text{N}, \text{S}, \text{X}$) geeft het koolstofatoom een positieve deellading, hoe kun je dit nagaan?

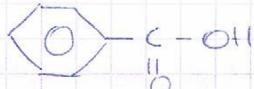
door de EN na te gaan. De EN bij C is kleiner dan bij de functionele groepen.

④ Geef structuurformule v. begin en eindproduct:

beginproduct: brombenzeen / fenylbromide

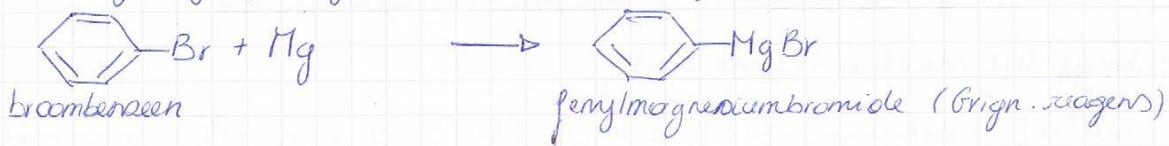
eindproducten: benzoëzuur / benzencarbonzuur

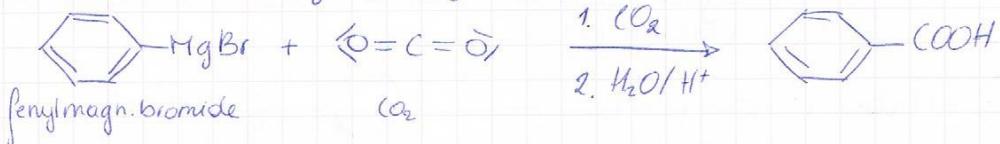
④ Toon dat een ketenverlenging met 1C- nodig is.

Wrm kunnen we hier een gebruik maken o.e. nucleofiele subst. met bijv: $\text{Na}(\text{N})$ als reagens, gevolgd door een zure of basische hydrolyse o.h. gevormde cyanide?

1) bereiding v. fenylmagnesium bromide (= Grignardreagens) uit broombenzaen

2) Nucleofiele additie u. fenylmagnesiumbromide op CO₂:

Door de nucleofiele additie v.h. grignardreagens op een carbonylverbinding (CO_2) zal de koolstofketen met 1 koolstofatoom verlengd $\bar{\nu}$. Dit is noodig voor de bereiding v. benzencarbonaat uit brombenzeen.

Deze nucleofiele additie gebeurt omdat het Grignardreagens (fenylmagn. Br) een C-atoom met een neg. deelladings draagt en dus nucleofiele eigenschappen vertoont. en het C-atoom v.d. carbonylverbinding (CO_2) een pos. deelladings draagt.

Er kan geen gebruik v. nucleofiele subst. gemaakt w., omdat het benzeen een hoge resonantiestabilisatieenergie heeft en dus geen dus niet reactief is t.o.v. een nucleofiel reagens.

Na de reactie zal het benzene-carbonzuur afgerond worden tot o.d. rekenproducten, die tijdens de reacties gevormd worden door 2 f. zuiveringstechnieken (extractie & filtratie)

Welke stof zou er uit fenylmagn. bromide gevormd worden bij contact met een protisch solvent?

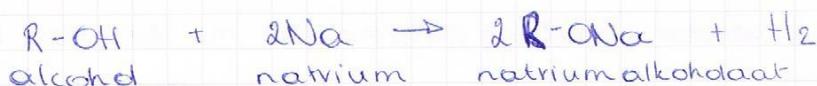
benzene

In bereiding v. Grign.-reagens wordt meestal diethylether als aprotisch solvent gebruikt.

Geef de structuurformule en de naam v. diëthylether in de substitutieve naamgeving $\text{CH}_3\text{CH}_2 - \text{O} - \text{CH}_2\text{CH}_3$. Welk naam = ethoxyethaan.

$\text{CH}_3\text{CH}_2 - \text{O} - \text{CH}_2\text{CH}_3$ subst. naam = ethoxyethaan

• Hoe reageert een alcohol met natrium?

het alcohol ($R-OH$) reageert met natrium (Na) tot een alcoholaat / alkoxide (zaat met een metaallation (Na^+) en een alkoholaation ($R-O^-$)).

*) De vorming v.h. Grignardreagens is een exotherme reactie, zodat de oplossing zeer sterk koelt. o. d. diëthyl-ether bereikt. Kan je de ligging v.h. heetpunkt inschatten?

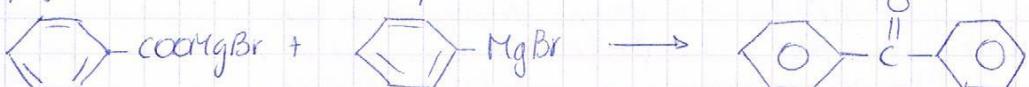
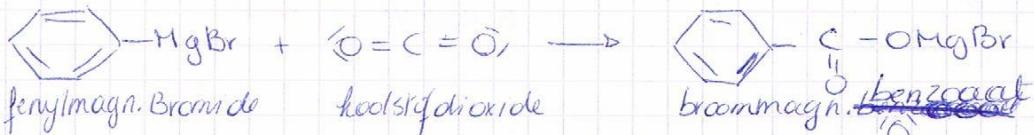
diëthylether is zwak polair en heeft dus een laag kookpunt → voldoende om het reactiemengsel met de handen te verwarmen, op bunsenbrander weent diëthylether is lichtontvlambaar.

etherdampen ontstaan, waardoor contact tss Grign.-reagens en luchtzuurstof beperkt is en de vorming o.h. alcholaat $2R-MgX + O_2 \rightarrow 2R-OMgX$ voorkomen is. → uit dit alcholaat ontstaat fenol als neverproduct.

→ Additie v. fenylmagnesiumbromide of koolstofdioxide?

• schrijf het mechanisme uit:

nucleofiele additie $\xrightarrow{\text{o. fenylmagn.Br}}$
Op 1 o. d. CO-bindingen v. CO₂ verlengen de hetero
met 1 C.
Bij overmaat CO₂, w̄ onder de vaste vorm gebruikt
(droogjjs)

→ benzomagnesiumbenzoaat kan door Grign. reagens tot een Nevenreactie leiden met vorming v. e. gem-dialcoholaat leiden. Dit w̄ verder omgezet tot een difenylketon.
Nevenreactie tot een minimum beperken door overmaat drooggjs te gebruiken

→ Afzonderen benzeencarbonzuur:

• Wrm hier wel water aan het systeem toegevoegd?

er mag H₂O aan het reactiemidden toegevoegd w̄, omdat het Grignardreagens al weg gereageerd is en benzeencarbonzuur niet met water reageert omdat het slecht oplosbaar is.

• Wrm is benzoaat oplosbaar in water en niet in niet in ether?

Benzooaat is een zout. Door de ionbinding tss het anion R-COO⁻ en het kation Na⁺ is benzoaat polar en dus oplosbaar in het polaire oplosmiddel water, maar niet in apolaire ether.

• Wrm moet deze ~~zout~~ omzetting uitgevoerd w̄ met een sterk base?

Door extracties o.d. etherfase met een waterige opl v.e. sterke base w̄ benzeencarbonzuur als een natriumzout in waterige fase verzameld. De andere organische nevenproducten en een eventueel overschat aan beginproduct blijven in de etherfase.

• wat gebeurt er met het eventueel aanwezige fenol bij deze laatste behandeling?

Het eventueel aanwezige fenol (zz), dat beter oplosbaar is dan benzeencarbonzuur, zal in de oplossing blijven. Het slecht oplosbare benzeencarbonzuur zal neerslaan.

Carbozuur derivaten - Esters

deel A → geen vraagjes

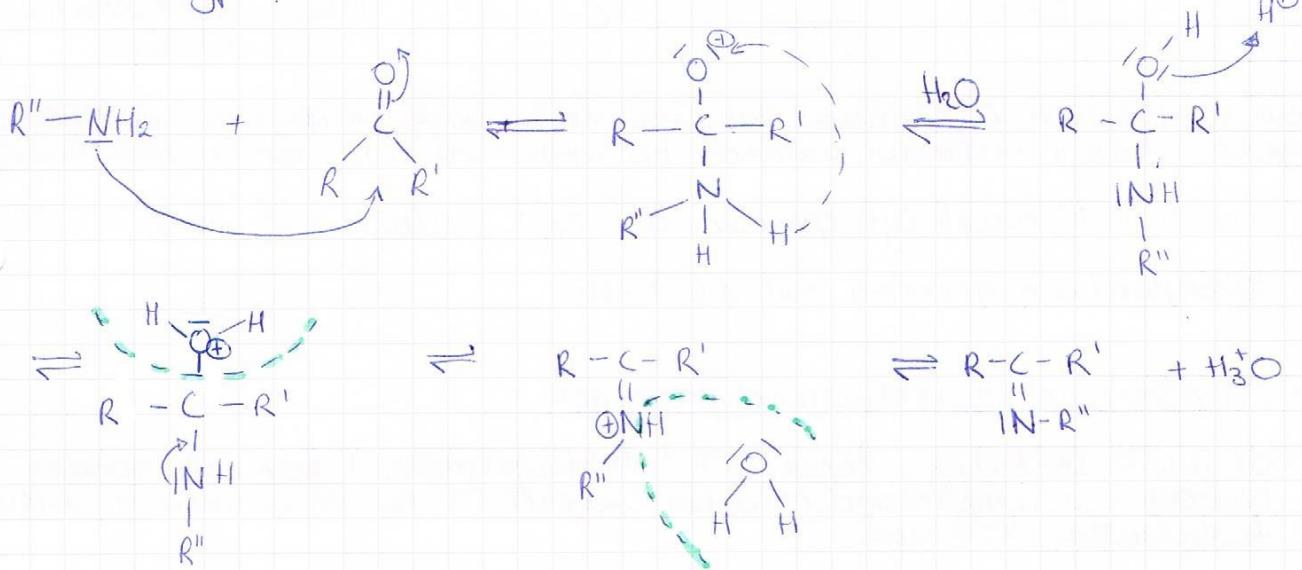
⇒ dus verslag lezen.

deel B → open vraagjes

Carbonylverbindingen: Aldehyden en ketonen

⊗ Om welk reactietype gaat het hier? Schrijf het reactiemechanisme uit!

reactietype? =

⊗ Wrm zullen de carbozuur derivaten, die toch ook een carbonylgroep bevatten, een neg. reactie geven?

Omdat ze gehanteerde, kristallijne vaste stoffen zijn

⊗ Triviale naam propanon: aceton

⊗ Tollen: wrm is het nodig zilverionen te complexeren?

Zodat ze niet gaan neerslaan. Ag^+ en OH^- vormen $\text{AgO}_2 \downarrow$

⊗ Fehlings: het taetraation is geoprotoneerde vorm o. wijnsteenzuur.

Geef de structuurformule o. wijnsteenzuur en zijn IUPAC-naam in substitutieve naamgeving:

2,3-dihydroxybutaandizuur

1,2-dihydroxyethaandicarbonzuur

↳ Wrm is het nodig koper(II) ionen te complexeren?

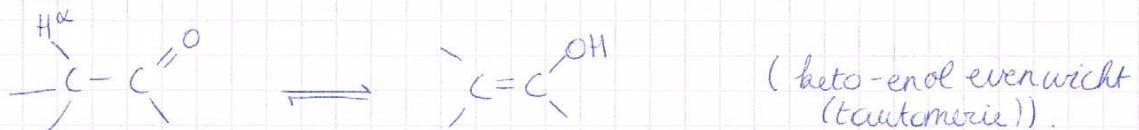
voorkomen o. neerslaan; Cu(II)-ion wordt gereduceerd, aldehyde $\xrightarrow{\text{Cu}} \text{carboxylic acid}$ (3)

→ Haloformreacties:

- ⊗ Wrm → de afplitting v.e. waterstofatoom gemakkelijker na het invoeren v.e. halogenatoom?

halogenatoom is een e^- -zuiger dat het zuur karakter beoordeert en dus makkelijk waterstofatomen afplitst.

⊗ mechanisme:

een carbanion is normaal een zeer sterke base en dus geen verlaatende groep, kan je verklaren waarom het carbanion CH_3^- een zwakke base is?

het kan H^+ makkelijk opnemen door zijn nucleofiliteit, ex → een carbonylatie gevormd met 1 C minder

→ complexerend en reducerend vermogen

- ⊗ de zachte oxidaat-, koper(II) (Fehlingsreagens) kan ook zonder toevoegen v. complexerend middelen ingezet → bij de oxidatie v. reducerende koolhydraten. Verklaar:

er is gr uijnsteenzuur nodig omdat OH^- -groep al aanwezig is in suikers → complexeren Cu^{2+}